

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie LNV

Aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Plaats en datum: Den Haag, 14 oktober 2019
Betreft: Commissievragen over de uitvoeringspraktijk van het Convenant onbedweld slachten volgens religieuze riten en rappel op de toezegging de Kamer te informeren over het overleg met de convenantpartijen
Ons kenmerk: 2019Z18151/2019D40727

Geachte mevrouw Schouten,

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 2 oktober 2019 is gesproken over de uitvoeringspraktijk van het Convenant onbedweld slachten volgens religieuze riten. De commissie heeft besloten u bijgevoegde vragen te stellen en verzoekt u deze vragen uiterlijk maandag 11 november 2019 te beantwoorden.

Daarnaast heeft de commissie besloten u te rappelleren op de toezegging om de uitkomsten van het bestuurlijk overleg over het Convenant onbedweld slachten volgens religieuze riten met de betrokken partijen terug te koppelen, zoals gedaan tijdens het algemeen overleg NVWA op 8 februari 2018. U wordt verzocht uw reactie uiterlijk maandag 11 november 2019 aan de Kamer te sturen.

Hierbij breng ik u de verzoeken van de commissie over.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

M.E. Haveman-Schüssel

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.inv@tweedekamer.nl

Vragen van de commissie

Vragen van de leden van de PvdD-fractie

1. Is er in 2018 export geweest van vlees afkomstig van dieren die in Nederland onverdoofd zijn geslacht? Zo nee, hoe kunt u dit uitsluiten? Zo ja, wat was de omvang van deze export, naar welke landen ging dit, uit welke slachthuizen is dit vlees afkomstig en welk deel van de dieren die zijn geslacht voor de export zijn hiervoor met voorafgaande (reversibele) bedwelming geslacht?
2. Kunt u uitsluiten dat vlees afkomstig van dieren die onverdoofd zijn geslacht in de reguliere verkoopkanalen terecht komt en wordt verkocht als 'gangbaar' vlees? Zo ja, hoe wordt hier toezicht op gehouden?
3. Op welke wijze kunt u garanderen dat vlees van dieren die onverdoofd zijn geslacht maar dat is afgekeurd voor het koosjer-circuit, wordt afgezet in het halal-circuit en hoe is het toezicht hierop vormgegeven?
4. Is het nog altijd zo dat 65% van de runderen, na volgens de shechita te zijn aangesneden, op basis van de beoordeling van interne organen toch als niet-koosjer wordt beoordeeld door de joods-religieuze autoriteit en dat daarnaast de 'achterhand' van karkassen altijd als niet-koosjer wordt beschouwd?¹
5. Hoe kunt u uitsluiten dat dit afgekeurde vlees in de reguliere verkoop belandt, waardoor consumenten die vlees kopen mogelijk producten kopen die afkomstig zijn van onbedwelmd geslachte dieren uit de koosjere slacht, zonder dat te weten?
6. Kunt u uitsluiten dat de 40-seconden regel in de praktijk leidt tot meer aangesneden dieren omdat meer vlees afgekeurd wordt naar aanleiding van de 40-seconden regel? Zo ja, op grond waarvan kunt u dat uitsluiten?
7. Kunt u bevestigen dat wanneer onbedwelmd wordt geslacht voor het verkrijgen van koosjer vlees, altijd wordt gewacht met het geven van bedwelming tot kort voor het verstrijken van de 40 seconden?
8. Wat gebeurt er met het vlees dat is afgekeurd als halal en hoe is het toezicht hierop vormgegeven?
9. Hoeveel slachthuizen die slachten voor de halal-markt slachten nu al standaard met voorafgaande (reversibele) bedwelming?
10. Wat zijn de verschillen tussen de verschillende soorten halal-certificaten die in Nederland worden uitgegeven?
11. Aan welke eisen moeten bedrijven voldoen onder de verschillende halal-certificaten?
12. Welk deel van de halal-certificaten wordt uitgegeven aan slachthuizen die slachten met voorafgaande (reversibele) bedwelming?
13. Waarom wordt niet standaard maar wel bij de slacht voor het Offerfeest geregistreerd hoeveel dieren direct na het aansnijden een bedwelming kregen, hoeveel dieren kort voor het verstrijken van de 40 seconden een bedwelming kregen en hoeveel dieren geen bedwelming kregen omdat ze binnen 40 seconden na het aansnijden het bewustzijn hadden verloren?
14. Hoeveel slachthuizen zijn bij het ingaan van het convenant overgestapt op rituele slacht met bedwelming?
15. Hoe hoog zijn de kosten van de investeringen die slachthuizen hebben moeten maken om aan de afspraken uit het convenant te voldoen?
16. Hoeveel van de slachterijen met een registratie om onbedwelmd te slachten, richten zich exclusief op deze vorm van slacht?
17. Kunt u garanderen dat alle slachthuizen die onbedwelmd slachten de technische verfijningen die in het tweede WAC-advies zijn beschreven hebben doorgevoerd, niet alleen in hun 'standaardwerkwijzen' maar ook in de dagelijkse uitvoeringspraktijk? Zo ja, hoe kunt u dit garanderen?
18. Hoeveel overtredingen heeft de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) tot nu toe geconstateerd bij het onverdoofd slachten van dieren in 2019 en wat waren dit voor overtredingen?
19. Kunt u een nadere toelichting geven op de 242 overtredingen die in 2018 zijn vastgesteld bij het onbedwelmd slachten?
20. Wat betekent het voor het dier als het steken en verbloeden niet correct wordt uitgevoerd?
21. Wat betekent het voor het dier als het fixeren niet correct wordt uitgevoerd?
22. Wat betekent het voor het dier als de nabedwelming niet correct wordt toegepast?
23. Welke omissies zijn er in 2018 en 2019 aangetroffen op het gebied van de vakbekwaamheidseisen van het personeel?

---

¹ Convenant Onbedwelmd slachten volgens religieuze ritën, Kamerstuk 31 571, nr. 29, p. 3.

Vragen van de leden van de DENK-fractie

1. Is er al een begin gemaakt met de evaluatie van het convenant, die er in 2021 zou moeten zijn?
2. Hoe gaat de evaluatie ingericht worden, heeft u hiervoor al een onderzoeksbureau op het oog en hoe zullen de convenantpartijen hierbij betrokken worden?
3. Is een tussenevaluatie in de maak? Zo nee, kan deze alsnog mogelijk worden gemaakt?
4. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het overleg met de convenantpartijen?
5. Zijn de convenantpartijen nog steeds dezelfde (personen) of zijn er nog andere partijen overwogen?
6. Wat kunt u zeggen over de voorlopige effecten van het convenant?
7. Wordt het convenant als werkbaar ervaren door alle betrokken partijen, waaronder de convenantpartijen?
8. Op welke manier wordt dit vanuit uw ministerie gemonitord en welke rol speelt de NVWA hierin?
9. Klopt het dat de NVWA betrokken is bij elke rituele slachting?
10. Wat zouden de voor- en nadelen zijn van alleen controleren op basis van steekproeven en hoe is dit in andere landen geregeld?
11. Hoeveel personeelscapaciteit heeft de NVWA gezet op onverdoofd ritueel slachten?
12. Welk percentage van de totale personeelscapaciteit is dit?
13. Wat zijn de kosten van deze controles?
14. Welk percentage van de dieren moet na 40 seconden alsnog bedwelmd worden en welk gedeelte daarvan is acceptabel als halal vlees en als koosjer vlees?
15. Klopt het dat de beslissing om alsnog te bedwelmen na 40 seconden wordt genomen op basis van de cornea- en geïnduceerde ooglidreflectie? Zo ja, wat is het verschil met de toets op dreigreflex en pijnprikkel?
16. Hoeveel dieren worden er nu geslacht in Nederland (uitgesplitst naar de diverse dieren) en hoeveel dieren worden er nu halal cq. koosjer geslacht in Nederland (uitgesplitst naar de diverse dieren)?